

נובמבר 2018

קול קורא להגשת כתבי יד בנושא עזה במשפטدعوة لتقديم مخطوطات حول غزّة في القانون

מאז "תוכנית ההתנתקות" בשנת 2005, התרחשו – ועדיין מתרחשים – שינויי עומק במצבה של רצועת עזה. זהו חבל ארץ המתנהל ללא ממשל מדינתי מוכר. תושביו נתונים זה שנים באזור דמדומים שבין לחימה לשקט יחסי. לאור מצבה המשפטי המורכב של עזה והשאלות המשפטיות שהיא מעוררת, אנו מבקשים לייחד חלק מכרך מג של "עיוני משפט", כתב העת של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, לסימפוזיון בנושא. מטרת הסימפוזיון היא לפתח מסגרות חשיבה תיאורטיות לדיון המשפטי אודות עזה, לאתגר באופן ביקורתי ומעמיק את הנחות העבודה המקובלות בנושא ולפתח דיון בסוגיות חדשות ובאתגרים המשפטיים הנובעים ממעמדה המיוחד.

קול קורא זה נועד לעודד כותבות וכותבים ממגוון תחומי משפט ודיסציפלינות חוץ-משפטיות להגיש כתבי יד בנושא, לשם בחינת אפשרות פרסומם בכרך מג. כמו כן, קודם לפרסום הסימפוזיון ייערך אירוע שבו יוכלו הכותבות והכותבים להציג מבחר מהמאמרים המוגשים, אף אם לא יפורסמו בכתב העת, ותינתן במה למגיבים. יובהר כי מערכת "עיוני משפט" תפרסם בהמשך קול קורא לקבלת מאמרים משפטיים בכל נושא אחר.

מבין הנושאים אותם נשמח לשקול לפרסום בסימפוזיון:

- עשור להלכת אלבסיוני: האם יש לישראל חובות מתחום המשפט הבינלאומי כלפי עזה ומכוח מה? האם עזה נתונה לתפישה לוחמתית של ישראל? האם היא נתונה למצור? היש לראות במצבה המשפטי מקרה מיוחד או חריג למסגרות המשפטיות הקיימות?
- מהו מעמדה המשפטי של גדר הגבול בין ישראל לעזה? האם יש מקרים משפטיים דומים או מקבילים שניתן ללמוד מהם כדי לאפיין את המקרה של עזה ואם לאו – אזי כיצד יש לאפיין את המקרה? מהן זירות המאבק המשפטי אודות מעמדה ומשמעותה של הגדר, מיהם השחקנים או המוסדות שנוטלים חלק בדיון וכיצד הוא מתקשר לזירות מאבק או התייחסויות שאינן משפטיות?
- השפעת המשפט על המשפחה הפלסטינית: משטר ההיתרים שמגביל כניסה ויציאה; איחוד משפחות; נגישות לטיפול רפואי; לימודים ופעילות ספורט; מרקם היחסים בין הקהילות ברצועה, בגדה המערבית ובישראל; הזכות למשפחה - השפעת הלחימה התכופה על האופן שבו מורכבת המשפחה העזתית ותפקודה.
- סוגיות הנוגעות ללחימה בעזה בראי המשפט הבינלאומי ההומניטרי: למשל, דיון בפסק הדין בעניין יש דין והסוגיות שהוא מעורר.¹
- מחקרים אודות מערכות הרגולציה המשפיעות ומעצבות את החיים בעזה: רגולציה הנוגעת לסביבה, לכלכלה וליחסים החברתיים (לדוגמה: דיון במקרה המבחן של רגולציית הדיג בעזה, הנוגעת לחיי המסחר, בריאות התושבים והמגוון הביולוגי באזור).

¹בג"ץ 3003/18 י"ש דין מתנדבים לזכויות האדם נ' ראש המטה הכללי של צה"ל (פורסם בנבו, 24.05.2018)

- יחסי הגומלין בין מערכות משפטיות שונות המשפיעות על רצועת עזה (למשל: מתחים ויחסי גומלין בין רגולציה מקומית, המשפט הישראלי ומוסדות גלובליים כמו האיחוד האירופי או מוסדות האו"ם).
- היסטוריה ומשפט בעזה: מחקרים היסטוריים אודות ארגונים (למשל: אונר"א), הסדרים, מוסדות, דמויות מפתח, היסטוריה משפטית-כלכלית, היסטוריה של מאבקים חברתיים, היסטוריה מושגית-רעיונית (למשל: עזה כמונח בדיון המשפטי).
- עזה בראי תהליכי שלום והסכמים בינלאומיים הנוגעים אליה.
- עזה כיחידה סגורה מבחינה אנושית – כיצד משפיעה התנועה המוגבלת לעזה וממנה על היחסים החברתיים ועל חוויית החיים בה; כיצד עשויה המסגרת הנורמטיבית של זכויות האדם או חשיבה אחרת אודות צדק במשפט להאיר ולעצב שאלות משפטיות הנוגעות לחייהם של אנשים הנמצאים במקום אחד כל חייהם (למשל, זכותם לצאת למול חובתן של ישראל ומדינות אחרות לקלוט).
- עזה בעידן של רשתות חברתיות – הנגישות לאינטרנט בתנאי מצור, אפיקי ההתנגדות והתארגנות אזרחית ברשתות החברתיות, ושאלות הנוגעות לדיני הלחימה בזירת הרשתות החברתיות בצל המעמד המשפטי המורכב של עזה כיחידה טריטוריאלית.

יודגש כי רשימת הנושאים אינה ממצה ומערכת "עיוני משפט" תשמח לבחון מחקרים העוסקים בשאלות שונות הנוגעות לעזה במשפט.

בשלב זה, אנו מזמינות כותבים וכותבות להגיש **תקציר** (אבסטרקט) בעברית של כתב היד שאותו ירצו להגיש לפרסום בכתב העת. אורך התקציר לא יעלה על 400 מילה.

לוח הזמנים: את התקצירים יש לשלוח עד לתאריך **20 בדצמבר 2018**; טיוטה ראשונית באורך של עד 9,000 מילים, על פי התקצירים אשר יימצאו מתאימים לפרסום, יש לשלוח עד לתאריך **28 באפריל 2019**.

את כתבי היד יש להגיש בהתאם לכללי ההגשה הנהוגים ב"עיוני משפט", אותם ניתן למצוא באתר הבית של כתב העת בכתובת: https://law.tau.ac.il/Law_Review/Submission.

כתבי היד שעשויים להיות מתאימים לפרסום בכתב העת, יעברו שיפוט ועריכה על ידי העורכים וחברי המערכת כתנאי לפרסומם, לצד שיפוט חיצוני על ידי מומחה/ית בתחום שבו הוגש המאמר. בנוסף, הכותבים יציגו את מחקריהם וישוחחו עליהם עם מגיבים באירוע שיוקדש לסימפוזיון ביוני 2019.

לפרטים נוספים: נירית פוטרמן, רכזת המערכת, Lfreview@post.tau.ac.il – 03-6408373.

ד"ר דורין לוסטיג, עורכת ראשית

וצוות עורכות "עיוני משפט"

נוفמבר 2018

דعوة لتقديم مخطوطات حول غزة في القانون

منذ "خطة فك الارتباط" عام 2005، جرت -ولا زالت تجري- تحولات عميقة في أوضاع قطاع غزة. تُدار هذه المنطقة دون حكم دولة معترفٍ به. ويعيش السكّان فيها بحالةٍ مستمرةٍ بين القتال والهدوء النسبي. على ضوء الوضع القانوني المركبة في غزة، والأسئلة القانونية التي تظهر حولها، نرغب في أن نخصص جزءاً من العدد (م.ج.) من "عיוני משפט"، مجلة كلية القانون في جامعة تل أبيب، لمقالات تناقش هذا الشأن. الهدف من مجموعة المقالات هذه هو تطوير أطر تفكير نظرية للنقاش القضائي حول غزة، وتحدي فرضيات العمل المتبعة بشكلٍ نقديٍّ وعميق، يفتح حواراً في القضايا الجديدة والتحديات القضائية النابعة من المكانة الخاصة لغزة.

هذه الدعوة لتقديم مخطوطات تهدف إلى تشجيع الكاتبات والكتّاب في المجالات القضائية المتعددة والتخصّصات من غير القضائية، لتقديم مخطوطات بهذا الموضوع، لفحص إمكانية نشرها في العدد (م.ج.). كذلك، وقبل نشر المقالات، ستُعد ندوة تستطيع الكاتبات والكتّاب فيها تقديم عدد من المقالات المقدمة حتى وإن لم تكن ستُنشر في المجلة، وذلك لفتح منبر للمداخلة والتعليق. يجدر التنويه إلى أنّ هيئة تحرير "عיוني משפט" ستُنشر لاحقاً نداءً لتلقي مقالات قانونية في أي موضوع آخر.

من بين المواضيع التي يسرنا أن ننظر في نشرها ضمن هذه المجموعة:

- عقد على قرار البسيوني: هل تنطبق على إسرائيل الواجبات التي يفرضها القانون الدولي اتجاه غزة، ومن أي قوة ينبع هذا؟ هل غزة خاضعة للمنظور القتالي في إسرائيل؟ هل هي خاضعة للحصار؟ هل يجب أن نرى في وضعها القضائي حالة خاصة أو استثنائية بالنسبة للأطر القانونية القادمة؟
- ما هي المكانة القانونية للشريط الحدودي بين إسرائيل وغزة؟ هل هناك حالات قضائية مشابهة أو موازية يمكن التعلم منها من أجل تمييز وفهم حالة غزة؟ وإن لم يكن كذلك، كيف يمكن تصنيف الحالة وتمييزها؟ ما هي حلبة الصراع القضائي حول مكانة الشريط الحدودي ومعناه، ما هي الجهات والمؤسسات الفاعلة في الجدل وكيف يتصل بحلّات صراع أو مجالات غير قضائية؟
- تأثير القانون على العائلة الفلسطينية: سياسة التصاريح التي تقيد الخروج والدخول؛ لم شمل العائلات، منالّة العلاج الطبي، التعليم والفعاليات الرياضية؛ نسيج العلاقات بين الفئات الاجتماعية في القطاع، الضفة الغربية، وإسرائيل؛ الحق في العائلة، وتأثير القتال المستمر على الطريقة التي تتألف بها العائلة الغزية وعملها.
- قضايا تتعلق بالقتال في غزة من منظور القانون الدولي الإنساني: مثلاً، الجدل في قرار المحكمة في ملف "يش دين" والأسئلة التي يثيرها.²
- أبحاث حول منظومة القوننة التي تؤثر وتصمم الحياة في غزة: القوانين المتعلقة بالبيئة، الاقتصاد، العلاقات الاجتماعية (مثلاً: الجدل في مسألة قوانين الصيد في غزة، المتعلقة بالحياة التجارية، الصحية، أو بشأن التنوع البيولوجي في المنطقة).
- العلاقات التبادلية بين الأجهزة القضائية المختلفة التي تؤثر على قطاع غزة (مثلاً: التوترات والعلاقات التبادلية بين القوانين المحلية، القانون الإسرائيلي، الهيئات الدولية مثل الاتحاد الأوروبي، أو هيئات الأمم المتحدة).
- التاريخ والقانون في غزة: أبحاث تاريخية حول منظمات (الأونروا، مثلاً)، ترتيبات، مؤسسات، شخصيات مفتاحية، التاريخ القانوني-الاقتصادي، تاريخ الصراعات الاجتماعية، التاريخ المفاهيمي-الفكري (مثلاً: غزة كمصطلح في الجدل القانوني).
- غزة من منظور عمليات السلام والاتفاقيات الدولية المتعلقة بها.
- غزة كوحدة مغلقة من الناحية الإنسانية - كيف تؤثر الحركة المقيدة من غزة وإليها على العلاقات الاجتماعية وعلى تجربة الحياة فيها؛ كيف يمكن للإطار المعياري لحقوق الإنسان - أو أي نمط تفكير آخر حول العدل في القانون - أن يضيء ويشكل الأسئلة القانونية المتعلقة بحياة الأشخاص الموجودين في مكان واحد كل حياتهم (مثلاً، حقهم بالخروج مقابل واجب إسرائيل والدول الأخرى باستقبالهم).

² قرار المحكمة العليا، 3003/18، يش دين متطوعون لحقوق الإنسان ضد رئيس هيئة أركان الجيش الإسرائيلي (نشر في نيفو، 25.05.2018).

• غزة في عصر شبكات التواصل الاجتماعي- منالّية الانترنت في ظروف الحصار، آفاق المقاومة والتنظيم المدني في الشبكات الاجتماعية، والأسئلة المتعلقة بقوانين الحرب في حلبة الشبكات الاجتماعية في ظل المكانة القضائية المركبة لغزة كوحدة جغرافية.

يجدر التشديد على أن قائمة المواضيع غير تامة، ويسر هيئة تحرير "عיוني مشباط" أن تنظر في أبحاث تتعلّق بأسئلة مختلفة تتعلّق بغزة والقانون.

في هذه المرحلة، ندعوا كتّابنا وكاتباتنا لتقديم ملخّص باللغة العبرية للمخطوطة التي يرغبون بتقديمها للنشر في المجلة. على ألا يتعدّى الملخّص 400 كلمة.

الجدول الزمني: تُرسل الملخّصات حتّى تاريخ 20 كانون أول 2018؛ المخطوطات التي ستكون ملائمة للنشر تُقدّم مسوداتها الأولى (من 9,000 كلمة) حتّى تاريخ 28 نيسان 2019. يجب تقديم النصوص بحسب قواعد تقديم المتبعة في "عיוني مشباط"، ويمكن أن تجدوها في موقع المجلة على عنوان: https://law.tau.ac.il/Law_Review/Submission

ستخضع المخطوطات التي قد تكون ملائمة للنشر للتحكيم والتحرير من قبل محررين وأعضاء هيئة التحرير كشرط لنشرها. ذلك إلى جانب تحكيم خارجي على يد خبير في المجال الذي يخوض فيه المقال. بالإضافة لذلك، يعرض الكتّاب أبحاثهم ويتناقشون حول الأبحاث مع معقّبين في ندوة لاستعراض المقالات في حزيران 2019.

للمزيد من التفاصيل: نيريت بوترمان، مركزة هيئة التحرير، –Lfreview@post.tau.ac.il– 03-6408373.

د. دورين لوستيغ، المحررة المسؤولة وطاقم محرّرات "عיוني مشباط"